



Gemeente
Leidschendam-Voorburg

1e Tussentijdse Rapportage 2018

Gemeente Leidschendam-Voorburg



Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Speerpunten van beleid	6
Programma 0. Bestuur en Ondersteuning	6
Programma 1. Veiligheid	6
Programma 2. Verkeer en Vervoer	7
Programma 3. Economie	8
Programma 4. Onderwijs.....	9
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	9
Programma 6. Sociaal domein	9
Programma 7. Volksgezondheid en milieu.....	12
Programma 8. Bouwen en wonen (VHROSV).....	12
Exogene ontwikkelingen	13
Financiële risico's.....	14
Mee en tegenvallers.....	16
Programma 0. Bestuur en Ondersteuning	16
Programma 1. Veiligheid	20
Programma 2. Verkeer en Vervoer	21
Programma 3. Economie	21
Programma 4. Onderwijs.....	22
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	23
Programma 6. Sociaal domein	24
Programma 7. Volksgezondheid en milieu.....	28
Programma 8. Bouwen en wonen (VHROSV).....	30
Nog te realiseren incidentele activiteiten uit 2017	32
Budgettaire neutrale ontwikkelingen.....	38
Investeringsplan	42
Financiële positie.....	44

Inleiding

Voor u ligt de 1^e Tussentijdse Rapportage 2018 van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Hierin zetten wij op een rij hoe ver de gemeente is met de uitvoering van de speerpunten van beleid en de besteding van de budgetten die in de begroting 2018 staan. Het gaat over de realisatie van de programmabegroting over de eerste vier maanden van het lopende boekjaar. In deze rapportage wordt een speerpunt van beleid alleen gemeld als sprake is van vertraging of van een knelpunt in de uitvoering. Voor de speerpunten die op schema liggen betekent geen nieuws in dit geval goed nieuws.

Er zijn goede stappen gezet bij de realisatie van de in de begroting 2018 gepresenteerde plannen. Van de 93 speerpunten ligt de uitvoering van 83 speerpunten (89%) helemaal op schema. Daarnaast is er bij 8 speerpunten (9%) sprake van knelpunten in de uitvoering, maar kunnen de prestaties wel geleverd worden. Slechts bij 2 speerpunten (2%) worden de prestaties niet gehaald. Kortom, 98% van de afgesproken speerpunten wordt gerealiseerd.

Ook worden in deze tussentijdse rapportage afwijkingen toegelicht op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten en het investeringsniveau in de begroting 2018 als de afwijkingen groter dan € 50.000 zijn. Na het vaststellen van de begroting 2018 hebben op verschillende beleidsterreinen ontwikkelingen plaatsgevonden die een voor- of nadelig effect hebben op de financiële positie van de gemeente. Een aantal ontwikkelingen is al eerder gemeld. Het saldo van de mee- en tegenvallers komt voorlopig uit op een nadeel van € 4,4 mln. Deze prognose leidt vooralsnog tot een begrotingssaldo van € 3,9 mln. nadelig.

Over een groot deel van het nadeel is de gemeenteraad al eerder geïnformeerd: tekorten op jeugdzorg, de DSW-bijdrage en sociale uitkeringen. Daarnaast stijgen de salariskosten door onder meer stijging van sociale premies. De opbrengst van bouwleges en de dividenden van Eneco en Stedin vallen lager uit dan verwacht. Tot slot is meer (incidenteel) capaciteit nodig in het sociaal domein. Meevallers zijn vrijval reserve incidentele kosten, hogere uitkeringen uit het Gemeentefonds en lagere kosten WMO door onder meer lagere uitgaven voor huishoudelijke ondersteuning.

In de tabel hieronder worden de belangrijkste afwijkingen samengevat:

1. Uitkeringen Gemeentefonds	€ 570.000,00
2. Salariskosten	-€ 620.000,00
3. Vrijval reserve incidentele kosten	€ 600.000,00
4. Dividenden Eneco en Stedin	-€ 300.000,00
5. Sociale uitkeringen	-€ 500.000,00
6. DSW-bijdrage	-€ 450.000,00
7. Jeugdzorg	-€ 2.400.000,00
8. Capaciteit Sociaal domein	-€ 400.000,00
9. Wet maatschappelijke ondersteuning	€ 500.000,00
10. Opbrengst bouwleges	-€ 360.000,00

Nu de mee- en tegenvallers ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018 goed in beeld zijn, proberen wij de komende maanden eenmalige bedragen zoveel mogelijk tegen elkaar weg te strepen. Met veel van de structurele afwijkingen is rekening gehouden in de financiële positie die onlangs is

opgesteld voor de coalitieonderhandelingen. Op basis van de uitkomst van deze tussentijdse rapportage zou de financiële positie nog met afgerond € 400.000 verslechteren. De ontwikkelingen worden meegenomen bij de kadernota 2019-2022.

Het college van burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

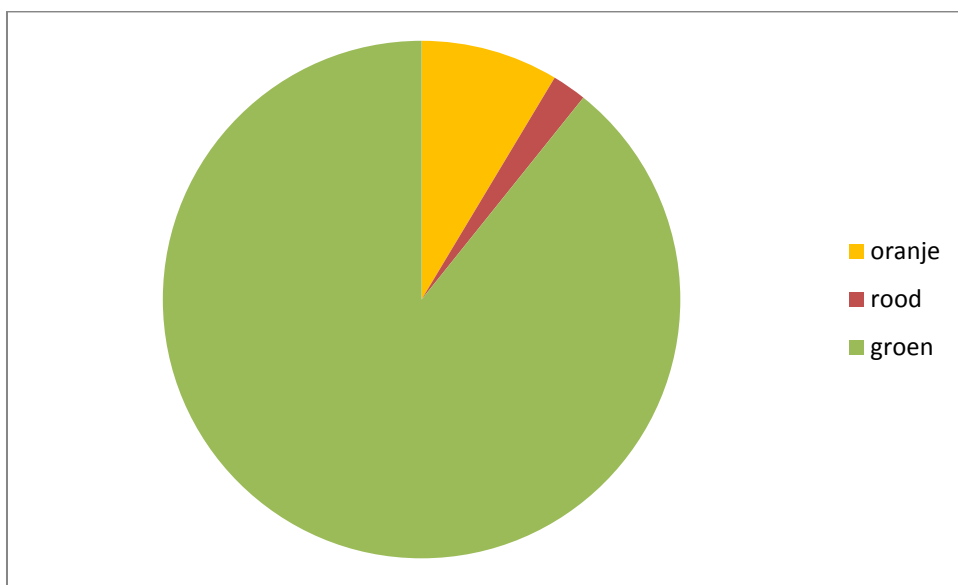
Klaas Tigelaar
Bianca Bremer
Lia de Ridder
Nadine Stermerdink
Floor Kist

Leidschendam-Voorburg, 15 mei 2018

Speerpunten van beleid

In de Programmabegroting 2018-2021 zijn de speerpunten van beleid per taakveld opgenomen. Door middel van de 'stoplichten' wordt aangegeven wat de stand van zaken per speerpunt is.

Er is goede vooruitgang geboekt in de realisatie van de in de Begroting 2018 gepresenteerde speerpunten van beleid (93). Zoals in de inleiding is opgemerkt ligt de uitvoering van 83 speerpunten helemaal op schema, bij 8 speerpunten is sprake van knelpunten in de uitvoering, maar kunnen de prestaties wel worden geleverd en bij slechts 2 speerpunten worden de prestaties niet gehaald. Een en ander is onderstaand cirkeldiagram grafisch tot uitdrukking gebracht.



In deze rapportage worden alleen de speerpunten vermeld waar een afwijking in de planning of benodigd budget bestaat, dit zijn de oranje en rode stoplichten. De oranje kleur betekent dat er knelpunten in de uitvoering van het speerpunt zijn maar de prestaties wel kunnen worden gerealiseerd. De rode kleur betekent dat de prestaties niet worden gehaald.

Programma 0. Bestuur en Ondersteuning

Speerpunt	Omschrijving	Status

Toelichting:

Programma 1. Veiligheid

Speerpunt	Omschrijving	Status

--	--	--

Toelichting:

Programma 2. Verkeer en Vervoer

2.1 Verkeer en Vervoer

Speerpunt	Omschrijving	Status
Project Bereikbaarheid Stompwijk	De gemeente verbetert de ontsluiting en bereikbaarheid van Stompwijk. Hiermee verbeteren ook de recreatieve mogelijkheden, economische kansen en leefbaarheid in de dorpskern van Stompwijk.	

Toelichting:

De stand van zaken van het project Bereikbaar Stompwijk:

1. Reconstructie Stompwijkseweg

De planning was er op gericht om de kade- en wegwerkzaamheden te voltooien eind februari 2018. Helaas is sprake van stagnatie, veroorzaakt door het uitstel van de noodzakelijke verlegging van kabels- en leidingen (huisaansluitingen). De planning is er thans op gericht om de wegwerkzaamheden in de maand april 2018 af te ronden en de weg in gebruik te geven. In de tweede helft van 2018 zullen de beschreven verleggingen worden uitgevoerd, gevolgd door de resterende werkzaamheden aan de kade en herstelwerkzaamheden aan de weg. Eindoplevering wordt thans voorzien in december 2018.

2. Realisatie Verbindingsweg

De werkzaamheden bestaan uit twee onderdelen:

- voorbelasten van het wegtracé: Q3 2018-Q3 2019
- wegrealisatie: Q3 2019-Q3 2020.

Direct aansluitend op de openstelling van de Verbindingsweg zal worden gestart met de herinrichting van de Dr. van Noortstraat.

2.1 Verkeer en Vervoer

Speerpunt	Omschrijving	Status
-----------	--------------	--------

Fietsnetwerk (Verkeer- en Vervoersplan)	De uitvoering van het Verkeers- en vervoerplan is gericht op het optimaliseren van de duurzame bereikbaarheid van Leidschendam-Voorburg in de regio. Fietsvoorzieningen hebben daarin een belangrijke plek.	
---	---	---

Toelichting:

Diverse fietsprojecten zijn afgerond, in voorbereiding en in uitvoering. Zie ook de tussenevaluatie uitvoeringsprogramma Verkeers- en Vervoerplan van februari 2018. Uitvoering van de Verlengde Velostrada is, vanwege de vertraging die is ontstaan in de besteksfase, eind 2017 gestart. De oplevering wordt eind 2018 verwacht.

Programma 3. Economie

3.2 Fysiek bedrijfsinfrastructuur

Speerpunt	Omschrijving	Status
Leidsenhage	De gemeente werkt vanuit haar publiekrechtelijke rol zoveel mogelijk mee aan de herontwikkeling van Leidsenhage. Er komt nieuwe winkelruimte bij en de bestaande winkels worden gerenoveerd.	

Toelichting:

In Leidsenhage wordt volop gebouwd aan de Fresh, de nieuwe Jumbo en de ondergrondse parkeergarage. Om de bouwput voor de garage droog te houden, wordt extra retourbemaling ingezet. Onder andere hierdoor, maar ook door het aantrekken van de bouw, is er vertraging opgelopen, waardoor de opleverdatum van the Mall of the Netherlands door schuift naar 2020.

3.4 Economische promotie

Speerpunt	Omschrijving	Status
Evenementenbeleid uitvoeren	Het evenementenbeleid is onderdeel van de Economische agenda en richt zich op de stimulering van de lokale economie, promotie van de gemeente en het bijdragen aan een aantrekkelijke woonomgeving.	

Toelichting:

Het evenementenbeleid 2017-2020 is met de Economische Agenda vastgesteld. Doorgroei Walk in the Park en Vlietdagen kan niet worden gerealiseerd vanwege gebrek aan financiële middelen.

Programma 4. Onderwijs

Speerpunt	Omschrijving	Status

Toelichting:

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Speerpunt	Omschrijving	Status

Toelichting:

Programma 6. Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Speerpunt	Omschrijving	Status
Laagdrempelige cliëntondersteuning	Laagdrempelige (onafhankelijke) cliëntondersteuning blijven bieden waar alle inwoners gebruik van kunnen maken. Hierbij hoort de verdere ontwikkeling van het Sociaal Servicepunt (SSP).	

Toelichting:

De partijen die deel uit maken van het sociaal servicepunt werken steeds nauwer samen, het delen van gezamenlijke locaties draagt hieraan bij.

Onze inwoners hebben nog wel moeite met de vindbaarheid. Een evaluatie met aanbevelingen wordt tegen de zomer verwacht

6.2 Wijkteams

Speerpunt	Omschrijving	Status

Heldere toegang	Duidelijke communicatie over de route naar zorg en ondersteuning.	
-----------------	---	---

Toelichting:

Voor de toegang naar zorg en ondersteuning zijn het Sociaal Servicepunt en de Multidisciplinaire teams van de gemeente ingericht. De bekendheid voor de inwoners is nog onvoldoende en de samenwerking tussen de professionals moet nog worden verbeterd.

Op de website van de gemeente is duidelijk aangegeven hoe en waar inwoners zorg en ondersteuning kunnen krijgen. Het Sociaal Servicepunt is nog beperkt open (één keer per week per gebied) en de samenwerking tussen het Sociaal Servicepunt en het Multidisciplinair team dient nog te worden verbeterd. Hiervoor is extra budget nodig (zie “mee- en tegenvallers”).

In de samenwerking tussen Sociaal Servicepunt en het Multidisciplinair team is het doel dat een brede intake wordt gedaan op het punt waar de inwoner binnenkomt en dat zoveel mogelijk wordt voorkomen dat inwoners meerdere keren hetzelfde verhaal moeten vertellen. Hierbij moet rekening gehouden worden met de mogelijkheden die de AVG hiervoor biedt.

6.5 Arbeidsparticipatie

Speerpunt	Omschrijving	Status
Kosten uitkeringen beperken	Met persoonsgerichte ondersteuning uitstroom uit de uitkering bevorderen (bij voorkeur naar regulier werk) en instroom in de uitkering te voorkomen voor alle mensen met arbeidspotentieel. In 2018 wordt uitvoering gegeven aan een geactualiseerd arbeidsmarkt offensief. Ook is er focus op de begeleiding van statushouders richting werk.	

Toelichting:

Gezien het tekort op de BUIG en het beroep dat gedaan wordt op de vangnetregeling, wordt gesteld dat de kosten van de uitkeringen nog in onvoldoende mate beperkt zijn. Dit is ook vermeld in de raadsbrief behorende bij de vangnetaanvraag (420). Wel zijn en worden maatregelen getroffen om de uitstroom te bevorderen.

Daarnaast is het arbeidsmarktoffensief 2015-2018 geëvalueerd en aangescherpt. Wat betreft de intensivering en evaluatie van een aantal maatregelen wordt gewerkt aan de uitvoering en implementatie. Ook worden dit jaar zowel een arbeidsmarktbeleid 2019-2022 als een integraal handavingsbeleid opgesteld, waarin op basis van diverse analyses gericht maatregelen worden getroffen om het tekort zoveel als mogelijk terug te dringen.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Speerpunt	Omschrijving	Status
Doorstroom huursector	De doorstroom in de huursector naar een geschikte woning bevorderen via het actieprogramma Langer Zelfstandig Wonen (LZW)	

Toelichting:

De senioren makelaar wordt al ingezet door de woningcorporaties.

Daarnaast willen we dit jaar flatcoaches inzetten voor de doorstroom.

De bewustwordingscampagne LZW heeft ook het doel waar nodig de doorstroom te bevorderen.

6.72 Maatwerk dienstverlening 18-

Speerpunt	Omschrijving	Status
Ontschotten en resultaatgericht werken jeugdzorg	Ontschotten en resultaatgericht werken, waar mogelijk volgens de principes van 'één huishouden, één plan, één regisseur'. In 2018 wordt de jeugdhulp voor 2019 en verder aanbesteed.	

Toelichting:

In december 2017 is per raadsbrief aangegeven dat de resultaatgerichte inkoop wordt aanbesteed voor de jaren 2020-2024 en dat 2019 benut wordt als implementatiejaar. De inkoopstrategie wordt medio 2018 aangeboden op basis waarvan de aanbesteding wordt aanbesteed.

Leidschendam-Voorburg was een van de voorlopersgemeenten die per 1 januari 2018 zou starten met de nieuwe werkwijze zoals beschreven in de uitvoeringsvisie Beter samenspel voor veilig opgroeien. Door werkdruk bij de consultants jeugd en een te krap tijdspad om tot goede afspraken met partners te komen over de casusregie, is dit proces een jaar uitgesteld. In 2018 zal de organisatie de juiste casusregie organiseren om de werkwijze succesvol te kunnen implementeren.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Speerpunt	Omschrijving	Status
Gedwongen kader	Daar waar nodig zorg in het gedwongen kader van de Jeugdzorg snel en daadkrachtig inzetten, maar dit waar mogelijk te voorkomen en niet langer in te zetten dan nodig.	

Toelichting:

Landelijk en dus ook binnen Haaglanden/Leidschendam-Voorburg neemt de druk op de jeugdhulp in het gedwongen kader toe. Bovenregionaal worden gesprekken gevoerd over hoe de capaciteit optimaal benut kan worden en of wellicht uitbreiding nodig is.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Speerpunt	Omschrijving	Status

Toelichting:

Programma 8. Bouwen en wonen (VHROSV)

Speerpunt	Omschrijving	Status

Toelichting:

Exogene ontwikkelingen

Een bepalende factor voor de financiële vooruitzichten is het Regeerakkoord. Op 14 februari 2018 hebben het kabinet, VNG, IPO en Unie van Waterschappen het Interbestuurlijk Programma (IBP) afgesproken, genaamd 'Samen meer bereiken'. De daarin gemaakte afspraken zijn grotendeels financieel vertaald in de extra (maat)circulaire 2018 gemeentefonds. Van een aantal onderwerpen uit het IBP is de reikwijdte en financiële impact voor 2018 en volgende jaren onzeker. Op dit moment moet ook worden afgewacht of uitvoering van onderwerpen wel in 2018 start. Het betreft onder andere de uitwerking van het abonnementstarief WMO en de overheveling en verdere objectivering van het verdeelmodel van de middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein. Hierover zal meer duidelijkheid komen in de komende circulaire gemeentefonds.

Financiële risico's

Risico's

In dit hoofdstuk worden de risico's genoemd die effect kunnen hebben op het begrotingsresultaat 2018. Ook in de programmabegroting 2018-2021 en de jaarstukken 2017 is in de paragraaf 'Weerstandvermogen en Risicobeheersing' ingegaan op de risico's die effect kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente. In deze tussenrapportage betreft het nieuwe risico's of wijzigingen van al eerder gemelde risico's.

Prijsstijgingen bouwsector

De economische groei leidt tot toenemende druk op de bouwkosten. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de toenemende vraag, tekort aan capaciteit en daarmee samenhangende hogere (loon)kosten. Deze toenemende druk vormt met name een financieel risico voor investeringsprojecten die nog aanbesteed worden of in uitvoering komen (bijv. scholen). Daarnaast is sprake van aanzienlijke opwaartse prijsontwikkelingen in de bouw, die zoals hierboven genoemd, ook van invloed zijn op de bouw van scholen. De VNG heeft daartoe in maart 2018 gemeenten geadviseerd de normbedragen voor de onderwijshuisvesting met 40% te verhogen. Vooralsnog staat hier geen financiële tegemoetkoming tegenover.

Jeugdzorg

In deze tussentijdse rapportage is op jeugd een tegenvaller opgenomen waarmee het budget op een gelijk niveau aan de jeugduitgaven 2017 is gebracht. Mocht in 2018 sprake zijn van verdere autonome volumegroei zonder bijbehorende ophoging van het macrobudget, zal dit tot hogere tekorten leiden.

Huishoudelijke ondersteuning

Resultaatbeschikking

Met ingang van 2015 worden indicaties voor huishoudelijke ondersteuning in Leidschendam-Voorburg afgegeven op resultaat. Deze vorm van financieren en indiceren wordt sinds een paar jaar toegepast in de Wmo en wordt gebruikt door veel gemeenten. De Centrale raad van Beroep heeft in 2016 uitspraak gedaan over het indiceren op resultaat en heeft eisen gesteld aan deze indicaties. Dit heeft geleid tot het aanpassen van het indicatieproces van resultaatbeschikking in Leidschendam-Voorburg. Naar aanleiding van uitspraken van de CRvB blijkt dat resultaatbeschikking in de huidige vorm onder druk blijft staan. Ook blijkt in de praktijk dat de werkwijze van resultaatbeschikking verbeterd kan worden. Door de juridische ontwikkelingen loopt de gemeente het risico dat resultaatbeschikking in de huidige vorm juridisch niet meer mogelijk is en qua bedrijfsvoering niet meer wenselijk is. De gemeente Leidschendam-Voorburg verwacht in het vierde kwartaal van 2018 een uitspraak van de CRvB over het beleid in de gemeente en volgt andere juridische uitspraken over de toekomst van resultaatbeschikking op de voet. Daarbij onderzoekt de gemeente Leidschendam-Voorburg nieuwe

werkwijzen die toekomstbestendig zijn, beter inspelen op de veranderende ondersteuningsbehoeften van inwoners en beter praktisch uitvoerbaar zijn.

Akkoord over hogere loonschaal voor Wmo huishoudelijke hulp

Vanaf 1 april 2018 zijn aanbieders van huishoudelijke ondersteuning onder de Wmo gebonden aan een nieuwe, hogere loonschaal. Dit heeft ook gevolgen voor gemeenten. In het kader van het Interbestuurlijk Bestuurlijk Programma (IBP) dat de VNG afsloot met het Rijk, is afgesproken dat gemeenten de extra kosten voor de hogere loonschaal betalen uit het accres. Op dit moment is nog niet duidelijk of gemeenten de kosten van de hogere loonschaal met terugwerkende kracht tot 1 april 2018 moeten vergoeden. De gevolgen van deze ontwikkeling moet de gemeente samen met aanbieders nader uitwerken.

Kansen

In het gemeentefonds voor 2018 is onder andere rekening gehouden met het incidenteel afzonderen van middelen voor het instellen van een decentralisatie-uitkering ("stroppenpot") voor knelpunten sociaal domein. Er zijn teveel gemeenten die tekortkomen op het sociaal domein, vooral door vermeende verdeelstoornissen bij de Jeugdzorg. Voor het jaar 2018 wordt landelijk incidenteel een pot van € 200 miljoen gevormd, die het ministerie van VWS en de gezamenlijke gemeenten ieder voor de helft voeden. Rijk en gemeenten storten de middelen in de "stroppenpot". Vervolgens kunnen gemeenten daarop een beroep doen. Het aandeel van onze gemeente in de bijdrage voor de "stroppenpot" bedraagt circa € 400.000. Omdat Leidschendam-Voorburg een nadeelgemeente op sociaal domein is kan waarschijnlijk een beroep op deze decentralisatie-uitkering worden gedaan. Dit betekent een mogelijke kans voor Leidschendam-Voorburg. De septembercirculaire 2018 gemeentefonds moet meer duidelijkheid geven over de verdeling van deze "stroppenpot".

Mee en tegenvallers

De Programmabegroting 2018-2021 is op hoofdlijnen doorgelicht op relevante mee- en tegenvallers als gevolg van niet beïnvloedbare ontwikkelingen.

Mee- en tegenvallers in 2018 worden in eerste instantie alleen gemeld en nog niet door middel van een begrotingswijzing in de lopende begroting verwerkt. Ook dit jaar wordt van het uitgangspunt uitgegaan dat de rest van het jaar benut moet worden om zo nodig bij te sturen dat de afwijkingen alsnog binnen de kaders van de Programmabegroting 2018-2021 blijven. Voor zover dit niet mogelijk is, worden de mee- en tegenvallers in de 2e Tussentijdse Rapportage 2018 meegenomen.

De 1e Tussentijdse Rapportage 2018 is bedoeld om inzicht te krijgen in de financiële positie van het begrotingsjaar 2018 maar ook om meerjarig vooruit te kijken. De mee- en tegenvallers zijn daarmee input voor de Kadernota 2019. De onontkoombare mee- en tegenvallers met een structureel karakter worden vanaf 2019 verwerkt in de Programmabegroting 2019-2022.

De mee- en tegenvallers zijn per programma weergegeven.

Programma 0. Bestuur en Ondersteuning

	Onderwerpen Bestuur en Ondersteuning	Meevaller	Tegenvaller
1	Hondenbelasting	10.142	
2	Regionale samenwerkingskosten		105.000
3	Burgerlijke stand en Naturalisatie	50.000	
4	Uitkeringen gemeentefonds	571.000	
5	Salariskosten		621.299
6	Vrijval reserve incidentele kosten 2016-2018	600.379	
7	Restitutie premie glasverzekering 2015 en 2016	24.307	
8	Winstuitkering ANNA Vastgoed & Cultuur	20.876	
9	Regionale deelname aan het landelijke woningbehoefteonderzoek 2018		17.000
10	Verhoging dividenduitkering BNG	257.000	
11	Benzineverkooppunt Total blijft een half jaar langer open.	32.500	
12	Huur perceel grond Sijtwendetunnel		2.250
13	Overdracht provinciale weg N447		589.980
14	Urentoerekening aan projecten en investeringen		200.000
15	Lagere dividenduitkering Eneco en Stedin		300.000
16	Exploitatie bedrijfsrestaurant		70.000

17	Bedrijfs-Informatiespecialist		45.943
18	Geheugen van LV		80.000
19	Thuisbezorgen van reisdocumenten		45.000
20	Begrotingswijziging 2018 Inkoopburo H10		44.038
21	Gemeenschappelijke regeling Avalex	50.892	
Totaal Bestuur en Ondersteuning		1.617.096	2.120.510

Toelichting:

1. Hondenbelasting

Door een efficiëntere manier van het opleggen van vorderingen kan er jaarlijks meer hondenbelasting worden opgehaald. De raming van de hondenbelasting wordt naar boven bijgesteld.

2. Regionale samenwerkingskosten

In 2018 wordt binnen de GR inkoopburo H10 extra ingezet op contractmanagement, implementatie van de privacywetgeving (AVG) en automatisering. Daarnaast zijn de kosten voor regionale samenwerkingsinitiatieven (met name pilots & onderzoeken) in het kader van effectievere en efficiëntere jeugdhulp hoger dan begroot.

3. Burgerlijke stand en Naturalisatie

De realisatie van de uitgaven is op basis van de realisatie van de afgelopen 4 jaar naar beneden bijgesteld. De inkomsten waren al in 2015 verlaagd.

4. Uitkeringen gemeentefonds

In de decembercirculaire 2017 gemeentefonds is binnen de integratie-uitkering Sociaal domein voor het jaar 2018 een bedrag van € 671.000 toegekend voor de kosten voogdij en/of 18+. Hiertegenover staan kosten op programma 6 Sociaal domein. De maartcirculaire 2018 gemeentefonds bevat de cijfermatige uitwerking van het Regeerakkoord en de programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP) en geeft een geactualiseerd algemeen meerjarig financieel beeld voor gemeenten. Dit geeft gemeenten meer vrij besteedbaar budget. Voor de gemeente Leidschendam-Voorburg gaat het om € 1.250.000. Het rijk brengt ten laste van deze groei het aandeel (€ 400.000) in de voorziening knelpunten Sociaal domein en de intensivering Veilig thuis (€ 50.000). Het betekent voor de gemeente Leidschendam-Voorburg per saldo een stijging van de algemene uitkering van € 800.000 in 2018. Tenslotte wordt rekening gehouden met een verlaging van de algemene uitkering (€ 300.000) ten gunste van het BTW-compensatiefonds en de nadelige doorwerking van de onderuitputting op de rijksbegroting 2017 € 600.000).

5. Salariskosten

De ramingen voor de salariskosten worden met € 330.000 verhoogd in verband met de gestegen wettelijke premiepercentages 2018 die eind 2017 zijn vastgesteld. Daarnaast is de

personeelsformatie en bijbehorende salarisbudgetten aangesloten op de werkelijke stand per 1 januari 2018. Dit gaat om een bedrag van € 291.000.

6. Vrijval reserve incidentele kosten 2016-2018

In 2015 is een actie ondernomen om de hoeveelheid bestemmingsreserves terug te brengen door een groot aantal bestemmingsreserves op te heffen (dit is vervolgens opgenomen in de kadernota 2015). Daarbij is geïnventariseerd welke uitgaven nog uit de opgeheven bestemmingsreserves gedaan moeten worden. Deze uitgaven zijn opgenomen in deze (gecombineerde) bestemmingsreserve. Een groot deel van deze vrijval (€ 380.000) heeft betrekking op een reservering van de provinciale bijdrage voor de kosten van het beheer en onderhoud van de droge delen van het plangebied Nieuwe Driemanspolder. Aangezien er voorlopig nog geen onderhoudslasten zijn (oplevering gepland in 2020) en de onderhoudslasten structureel zijn, is hier het voorstel om dit te laten toekomen aan de algemene reserve. De overige vrijval uit deze reserve is ontstaan vanwege lagere gerealiseerde lasten dan begroot van de betreffende reserveringen.

7. Restitutie premie glasverzekering 2015 en 2016

In 2018 is nog premierestitutie glasverzekering ontvangen over de jaren 2015 en 2016. Dit is het gevolg van de beperkte glasschade die in die jaren is geclaimd door de gemeente.

8. Winstuitkering ANNA Vastgoed & Cultuur

ANNA Vastgoed & Cultuur heeft het gebouw Herenstraat 42 in bruikleen en draagt maandelijks een bedrag per in gebruik gegeven ruimte af. Indien ANNA Vastgoed & Cultuur in enig jaar winst maakt op deze locatie dan draagt ze 1/3 deel van de winst af aan de gemeente. De winstuitkering over 2017 bedraagt € 20.876.

9. Regionale deelname aan het landelijke woningbehoefteonderzoek 2018

In regionaal verband neemt de gemeente deel aan het landelijk woningbehoefteonderzoek WoON 2018. Dit onderzoek wordt eens in de vier jaar gehouden, onder regie van het Rijk. Gemeenten krijgen de kans om mee te doen met dit onderzoek, waardoor er op lokaal niveau betrouwbare informatie kan worden verkregen over de huidige woonsituatie, verhuisbehoeften en woonwensen. De inzichten die verkregen worden met het woningbehoefteonderzoek WoON leveren een goede basis voor prestatieafspraken, woonvisies en regionale afstemming en woningbouwprogrammering.

10. Verhoging dividenduitkering BNG

In de aandeelhoudersvergadering van de BNG (19 april) ligt het dividendvoorstel 2017 en het toekomstige dividendbeleid voor. Als gevolg van de verbeterde kapitaalspositie van de bank is een verhoging van de dividenduitkering van 25% naar 37,5% van de nettowinst mogelijk. Deze percentuele verhoging van de dividenduitkering leidt tot een ca. 50% hogere dividenduitkering als waarmee in de begroting rekening mee wordt gehouden. De verwachting is dat conform besloten zal worden. Bij de tweede turap zal deze wijziging n.a.v. de besluitvorming definitief gemaakt worden.

11. Benzineverkooppunt Total blijft een half jaar langer open.

Vanwege de ontwikkelingen in het project Klein Plaspoelpolder kan het Total benzinestation een half jaar langer open blijven. Dit resulteert in een incidentele extra huuropbrengst.

12. Huur perceel grond Sijtwendetunnel

De gemeente huurt van het Rijksvastgoedbedrijf een perceel grond op de Sijtwendetunnel. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft de huur van het perceel binnen de afspraken verhoogd van € 65 naar € 2.315.

13. Overdracht provinciale weg N447

Na een aantal jaren zijn de onderhandelingen over de overdracht van de provinciale weg N447 in 2017 afgerond. Deze overdracht is cruciaal voor een goede ontsluiting van Vlietvoorde. Per 1 juli 2018 is de weg van de gemeente. In het kader van deze overdracht is een eenmalige afkoopsom voor het beheer en onderhoud overeengekomen van € 589.980. Dit bedrag wordt gestort in de algemene reserve. Voor het beheer en onderhoud van deze weg is in 2018 een bedrag van € 30.000 en structureel €60.000 nodig.

14. Urentoerekening aan projecten en investeringen

In 2018 zijn onvoldoende projecten en investeringen beschikbaar waaraan ambtelijke uren kunnen worden toegerekend. Voor veel projecten is specifieke expertise vereist die wordt ingehuurd.

15. Lagere dividenduitkering Eneco en Stedin

De dividenduitkering voor Eneco en Stedin valt lager uit dan geraamd.

16. Exploitatie bedrijfsrestaurant

De exploitatie van het bedrijfsrestaurant is in 2017 opnieuw aanbesteed. Als gemeente hebben we ervoor gekozen het goede voorbeeld te geven met betrekking tot Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. We gaan samen met Van Leeuwen Catering zorgen dat het bedrijfsrestaurant dient als leerwerkcentrum voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarvoor wordt dan ook nauw samengewerkt met het Werkgevers Service Punt, scholen en Middin. Het uitgangspunt is doorstromen naar een reguliere baan. Het thema "DICHTBIJ" van Van Leeuwen Catering houdt in dat zij zoveel mogelijk producten van onze lokale ondernemers aanbieden en dit vers bereiden in het bedrijfsrestaurant. Een en ander heeft geleid tot hogere kosten.

17. Bedrijfs-Informatiespecialist

Er is tijdelijk een BI-specialist ingehuurd voor het programma De Moderne Overheid. In de begroting is hiervoor budget geraamd op basis van ons salarishuis. In de praktijk is het werven van een geschikte kandidaat niet gelukt zodat tot inhuur is overgegaan. Deze kosten komen hoger uit.

18. Geheugen van LV

Bij het vorderen van het project is inzichtelijk geworden dat er meer onvoorziene afhankelijkheden zijn met andere nieuwe en bestaande applicaties en systemen. Hiervoor moeten koppelingen worden aangepast en toegevoegd, waardoor ook de veiligheid beter gewaarborgd kan worden. Daarvoor is expertise nodig die niet altijd in huis is.

19. Thuisbezorgen van reisdocumenten

Het college heeft besloten om de proef van het thuisbezorgen van reisdocumenten te verlengen tot de zomer van 2018, zodat een nieuw bestuur een besluit kan nemen over al dan niet voortzetten van

deze dienstverlening.

20. Begrotingswijziging 2018 Inkoopburo H10

Als deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling van het Inkoopbureau H-10 heeft de raad van de gemeente Leidschendam-Voorburg een gewijzigde begroting 2018 van het Inkoopbureau H-10 ontvangen. Ten opzichte van de primitieve begroting 2018 worden additionele middelen gevraagd voor hogere personeelsuitgaven voor contractmanagement, de functionaris gegevensbescherming en inhuur op sleutelposities. De bijdrage van Leidschendam-Voorburg stijgt met € 44.038.

21. Gemeenschappelijke regeling Avalex

Door middel van een raadsvoorstel wordt de raad geadviseerd om de financiële gevolgen van de gewijzigde begroting 2018 van Avalex, via de 1^e tussentijdse rapportage 2018, in de begroting van Leidschendam-Voorburg te verwerken. In vergelijking met de primaire begroting 2018 van Avalex, stijgt de gewijzigde begroting met afgerond € 1 mln. Hiervan komt € 345.000 ten laste van onze gemeente. De toename van de bijdrage wordt voor € 294.108 gedekt uit de voorziening Afval en voor € 50.892 gedekt uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

Programma 1. Veiligheid

	Onderwerpen Veiligheid	Meevaller	Tegenvaller
1	Leges APV		30.000
2	Veiligheidsregio Haaglanden afrekening gemeentelijke bijdrage 2017	64.000	
	Totaal Veiligheid	64.000	30.000

Toelichting:

1. Leges APV

Bijna alle evenementen zijn vrijgesteld van leges als deze georganiseerd worden door niet commerciële instanties. In de begroting 2018 was hier geen rekening mee gehouden, de raming wordt naar beneden bijgesteld.

2. Veiligheidsregio Haaglanden afrekening gemeentelijke bijdrage 2017

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden heeft de jaarstukken 2017 vastgesteld. De nacalculatie van de gemeentelijke bijdrage leidt tot een terugbetaling van € 64.000.

Programma 2. Verkeer en Vervoer

	Onderwerpen Verkeer en Vervoer	Meevaller	Tegenvaller
1	Stijging waterschapslasten gemeentelijke wegen		30.000
2	Voordeel aanbesteding onkruidbestrijding 2017	35.000	
3	Signaalversterking parkeergarage Damplein		20.000
4	Overdracht provinciale weg N447	559.980	
	Totaal Verkeer en Vervoer	594.980	50.000

Toelichting:

1. Stijging waterschapslasten gemeentelijke wegen

In de afgelopen jaren zijn de waterschapslasten voor gemeentelijke wegen steeds verder gestegen waardoor de bijstelling van het budget nu noodzakelijk is.

2. Voordeel aanbesteding onkruidbestrijding 2017

Voor onkruidbestrijding is in 2017 een aanbesteding geweest die gunstiger was dan voorheen. Hierdoor kan een deel van het budget vrijvallen in 2018.

3. Signaalversterking parkeergarage Damplein

Gebleken is dat er onvoldoende bereik is voor mobiele telefonie in de parkeergarage Damplein. Dit is onwenselijk in het geval van een calamiteit. Om dit op te lossen moet signaalversterking worden aangebracht.

4. Overdracht provinciale weg N447

Na een aantal jaren zijn de onderhandelingen over de overdracht van de provinciale weg N447 in 2017 afgerond. Deze overdracht is cruciaal voor een goede ontsluiting van Vlietvoorde. Per 1 juli 2018 is de weg van de gemeente. In het kader van deze overdracht is een eenmalige afkoopsom voor het beheer en onderhoud overeengekomen van € 589.980. Dit bedrag wordt gestort in de algemene reserve. Voor het beheer en onderhoud van deze weg is in 2018 een bedrag van € 30.000 en structureel €60.000 nodig.

Programma 3. Economie

		Meevaller	Tegenvaller
--	--	-----------	-------------

0			

Toelichting:

0.

Programma 4. Onderwijs

	Onderwerpen Onderwijs	Meevaller	Tegenvaller
1	Combinatiefunctionarissen BTW		45.984
2	Leerlingenvervoer		45.000
3	Huuropbrengst kinderopvang		26.247
4	Brandveiligheidseisen onderwijs		6.000
	Totaal Onderwijs		123.231

Toelichting:

1. Combinatiefunctionarissen BTW

Uit de realisatiecijfers blijkt dat er een onjuiste verdeling is gemaakt van de budgetten voor de combinatiefunctionarissen onderwijs (BTW plichtig) en sport (BTW-compensabel). Omdat een groter deel BTW-plichtig is, is het huidige budget te laag.

2. Leerlingenvervoer

De leverancier heeft conform contract tarieven geïndexeerd met de NEA-index. Die is voor 2018 vastgesteld op 2%. Tevens wordt een correctie doorgevoerd in verband met de BTW-labeling, waardoor er een kostenverhogend effect op treedt.

3. Huuropbrengst kinderopvang

De gemeente heeft in 2017 ten onrechte huren geïnd van kinderopvanginstellingen voor het gebruik van ruimtes in schoolgebouwen. Deze huuropbrengsten komen toe aan de schoolbesturen.

4. Brandveiligheidseisen onderwijs

Op grond van voortschrijdende brandweereisen zijn aanvullende brandveiligheidsmaatregelen nodig in de tijdelijke onderwijshuisvesting aan de Oranje Nassaustraat te Voorburg.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

	Onderwerpen Sport, cultuur en recreatie	Meevaller	Tegenvaller
1	Combinatiefunctionarissen BTW		22.644
2	Archiefbeheer indexatie contract		10.025
3	Leges archief		6.000
4	Aanbesteding maai- en slootbestek		49.950
5	Legionellabestrijding	16.066	
6	VVE bijdrage Swaensteijn		9.000
7	Rugbyveld "De Star"		9.000
8	Bouwspeelplaats Prinsenhof	16.698	
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	32.764	106.619

Toelichting:

1. Combinatiefunctionarissen BTW

Uit de realisatiecijfers blijkt dat er een onjuiste verdeling is gemaakt van de budgetten voor de combinatiefunctionarissen onderwijs (BTW plichtig) en sport (BTW-compensabel). Omdat een groter deel BTW-plichtig is, is het huidige budget te laag.

2. Archiefbeheer indexatie contract

Den Haag beheert een gedeelte van ons archief. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst overeengekomen. In de overeenkomst is opgenomen dat de prijs jaarlijks geïndexeerd wordt. Tot op heden is het budget niet geïndexeerd.

3. Leges archief

Door de digitalisering worden steeds minder opbrengsten behaald uit het bouwarchief.

4. Aanbesteding maai- en slootbestek

Naar aanleiding van de definitieve gunning na Europese openbare aanbestedingsprocedure van het maai- en slootbestek moet het budget voor onderhoud openbare groenvoorzieningen conform

uitkomst van de aanbesteding structureel worden verhoogd.

5. Legionellabestrijding

De legionellabestrijding wordt uitbesteed en maakt deel uit van een groter contract. Deze kosten voor legionellabestrijding worden verantwoord op een ander budget en kan hier worden afgeraamd.

6. VVE bijdrage Swaensteijn

Op grond van een wetswijziging moet de Vereniging Van Eigenaren museum Swaensteijn meer reserveren voor toekomstig onderhoud. De reservering bedraagt op grond van deze wetswijziging een percentage van de herbouwwaarde.

7. Rugbyveld "De Star"

In de raadsvergadering van 31 oktober 2017 is een motie aangenomen voor de aanleg van een tijdelijk rugbyveld ten behoeve van de Voorburgse Rugbyclub aan "De Star". De onderhoudskosten voor dit tijdelijke rugbyveld moeten nog in de begroting worden opgenomen.

8. Bouwspeelplaats Prinsenhof

De herbouw van deze door brand verwoeste bouwspeelplaats heeft nog niet plaatsgevonden. In 2018 zijn daarom geen huurinkomsten en uitgaven te verwachten voor deze speelplaats.

Programma 6. Sociaal domein

	Onderwerpen Sociaal domein	Meevaller	Tegenvaller
1	Schuldhelpverlening		50.000
2	BUIG		503.849
3	Sociaal Servicepunt		50.000
4	Regiotaxi 2015-2017 afrekening	60.000	
5	Gemeenschappelijke regeling DSW - Aangepaste Begroting 2018		451.543
6	Indexering uitvoeringskosten Duivenvoorde	53.350	
7	Alternatief beschut werk	30.000	
8	Besluit werken (loonvormend)	12.000	
9	Jeugdzorg		2.425.035
10	Capaciteitsbudget sociaal domein		400.000
11	WMO	505.000	

12	Gemeenschappelijke Regeling GGD & Veilig Thuis		21.000
13	Kinderopvang in schoolgebouwen		49.658
14	Dakreparatie "De Vliethof" pand van Hubertus-Brandaan		29.700
15	Aanpak Huiselijk geweld/Veilig Verder Team		72.000
	Totaal Sociaal domein	660.350	4.052.785

Programma 6 bevat een aantal forse tegenvallers die grotendeels reeds in 2017 zijn gemeld aan de gemeenteraad. In deze tussentijdse rapportage zijn die tegenvallers voor de begroting 2018 opnieuw gemeld en worden verwerkt bij de 2e Tussentijdse rapportage 2018 en structureel bij het opstellen van de kadernota 2019-2022.

Toelichting:

1. Schuldhelpverlening

De overschrijding is het gevolg van enerzijds een verwachte lichte stijging van het aantal cliënten in de afgelopen jaren; anderzijds wordt sinds 2015 meer ingezet op een duurzame aanpak door onder andere extra in te zetten op preventie en nazorg. Het effect hiervan is dat er minder dossiers wegens een niet-succesvolle beëindiging worden afgesloten en dat er na afronding van een traject meer aandacht is voor monitoring. Hierdoor blijven cliënten langer in begeleiding. Deze aanpak werpt zijn vruchten af; sinds de doorvoering ervan is bijvoorbeeld het aantal huisuitzettingen vanwege schuldenproblematiek tot nul gereduceerd. Verwacht wordt dat die ontwikkeling structureel van aard is. In de kadernota in het voorjaar van 2018 zal dit worden meegenomen voor 2019 en verder. Ophoging was al aangekondigd bij tweede turap 2017.

2. BUIG

Aanpassing BUIG 2018 op basis van actuele cijfers december 2017 en aanpassing eigen risico vangnet regeling (verhoogd van 7,5% naar 8,75%). In november 2017 is dit reeds aan de raad gemeld middels de raadsbrief 'Wijziging eigen risico vangnetuitkering BUIG 2017 en 2018'. Het structurele effect zal worden meegenomen met de begroting 2019.

3. Sociaal Servicepunt

In het contourenplan 'Dienstverlening in het sociaal domein' is voor het Sociaal Servicepunt (SSP) een belangrijke rol als informatieverstrekker, adviseur en wegwijzer van inwoners met (mogelijke) hulpvragen beschreven. Om deze functie optimaal te kunnen vervullen, is een doorontwikkeling nodig en vraagt het SSP nu om een extra investering. In 2016 is het SSP gestart op basis van de bestaande budgetten. De samenwerkingspartners in het maatschappelijk veld (Woej, MEE en Kwadraad) hebben een deel van hun bestaande dienstverlening gecombineerd en daaruit het SSP gevormd. Dit blijkt nu niet voldoende te zijn om mensen met een hulpvraag voldoende te kunnen bereiken en ondersteunen. In 2018 gaat het om:- Organisatie gebiedsbijeenkomsten- Coördinatie - Ontwikkeling Outreachende aanpak- Opzet en implementatie bredere openstelling inclusief communicatie- Eerste uitbreiding openstelling Ondertussen werkt het SSP aan een business case waarin de structurele kosten worden afgezet tegen de structurele opbrengsten. Daarin wordt onderbouwd dat de extra inzet zowel maatschappelijke als financiële resultaten oplevert. De structurele kosten zullen worden meegenomen bij de kadernota en begroting 2019-2022.

4. Regiotaxi 2015-2017 afrekening

Naar aanleiding van de definitieve afrekening regiotaxi voorgaande jaren ontvangt de gemeente over voorgaande jaren een bedrag van ca. €60.000 terug. Regiotaxi Haaglanden is een vorm van openbaar vervoer. Regiotaxi Haaglanden is voor iedereen beschikbaar, maar is speciaal ingericht voor reizigers met een mobiliteitsbeperking. Voor wmo-geïndiceerden gelden speciale voorwaarden en lagere tarieven.

5. Gemeenschappelijke regeling DSW - Aangepaste Begroting 2018

Op basis van de herziene begroting van de DSW 2018 wordt de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort verhoogd. Het structurele effect voor de gemeentelijke bijdrage wordt meegenomen in de kadernota 2019-2021. De herziene begroting is eind 2017 ter zienswijze aan de raad voorgelegd. Op basis van de ontvangen zienswijzen heeft het Algemeen bestuur de herziene begroting 2018 vastgesteld. Uit de jaarrekening 2017 blijkt dat de DSW, in tegenstelling tot eerdere verwachtingen, in aanmerking is gekomen voor vergoeding van een deel van de werkgeverslasten (de LIV vergoeding) vanuit de belastingdienst. In 2018 kan de DSW hier ook aanspraak op maken. In de herziene begroting 2018 was met de LIV vergoeding nog geen rekening gehouden. Het effect op de gemeentelijke bijdrage in 2018 zal blijken uit de halfjaarrapportage van de DSW 2018. Dit zal worden meegenomen in de tweede Tussentijdse rapportage. In de conceptbegroting DSW 2019 is wel rekening gehouden met het structurele effect hiervan op de exploitatie van de DSW.

6. Indexering uitvoeringskosten Duivenvoorde

De bijdrage van Duivenvoorde in de uitvoeringskosten van de werkorganisatie wordt voor 2018 geïndexeerd conform de CAO gemeenten (2018 3,13%). Het structurele effect zal worden meegenomen in de begroting 2019.

7. Alternatief beschut werk

De verwachting is dat aanmeldingen voor het traject alternatief beschut werk ongeveer gelijk blijven aan het aantal aanmeldingen vorig jaar. Op basis van deze verwachting is € 70.000 benodigd en kan het budget met € 30.000 verlaagd worden.

8. Besluit werken (loonvormend)

De raming van besluit werken (loonvormend) is herberekend aan de hand van de landelijke doelstellingen. De instroom is in 2017 trager op gang gekomen dan verwacht waardoor in de eerste jaren (2017 en 2018) de kosten meevallen.

9. Jeugdzorg

Na het genoemde risico in de 2e tussentijdse rapportage 2017 en de begroting 2018, was in de jaarrekening 2017 te zien dat de jeugdzorguitgaven voor Leidschendam-Voorburg ca. 10% hoger liggen dan in 2016 en is aangegeven dat dit structureel doorwerkt op gemeentebegroting. De raad is hierover aanvullend geïnformeerd met de raadsbrief 'Informatieverstrekking over financiële ontwikkelingen december 2017'. In deze tussentijdse rapportage worden de jeugdzorgbudgetten 2018 op hoogte gebracht van de uitgaven 2017. Het structurele effect wordt meegenomen met de kadernota 2019-2021. Tegenover een deel van deze extra kosten staat compensatie jeugd die de gemeente via de decembercirculaire in het gemeentefonds heeft ontvangen (€670.000 - zie programma 0).

10. Capaciteitsbudget sociaal domein

Bij de reorganisatie van het sociaal domein is rekening gehouden met noodzakelijke aanpassingen na invoering van de nieuwe organisatie. In de implementatiefase is gebleken dat op een aantal onderdelen binnen de organisatie extra capaciteit nodig is om enerzijds de wettelijke taken binnen de geldende termijnen te garanderen en anderzijds structurele verbeteringen en een efficiëntie-slag door te voeren in de inrichting van de organisatie. Daarnaast wordt in 2018 extra ingezet op een implementatiemanager inkoopstrategie regionale jeugdzorg. Een goede implementatie hiervan is van belang om de oplopende jeugdzorgkosten terug te dringen.

11. WMO

Op basis van de uitgaven WMO 2017, indexeringen en verwachte ontwikkelingen 2018 zijn de WMO budgetten voor 2018 bijgesteld. Het betreft met name een verlaging van de uitgaven voor huishoudelijke ondersteuning (€-200.000) door de daling in de cliëntaantallen gedurende 2017. Daarnaast is de stijgende trend op begeleiding eind 2017 enigszins afgevlakt, waardoor de begroting naar bijgesteld kan worden (-€350.000). Het budget voor WMO huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en voorzieningen wordt hiermee bijgesteld van ca €7,5mln, naar €7,0mln. De uitgaven 2017 waren ca €6,7mln. Het is nog onduidelijk wat de gevolgen zullen zijn van de nieuwe loonschaal voor werkgevers van Huishoudelijke Ondersteuning. Dit effect is nog niet meegenomen in deze budgetten. Zie verder de risicoparagraaf.

12. Gemeenschappelijke Regeling GGD & Veilig Thuis

Ter voorbereiding op het opstellen van de begroting Gemeenschappelijke Regeling 2019 GGD en VT Haaglanden is in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 februari 2018 de Voorjaarsbrief Begroting 2019 besproken. De ontwikkelingen/uitgangspunten zullen, hoewel opgesteld voor de begroting van 2019, reeds in 2018 effect hebben op de door GGD en VT Haaglanden uitgevoerde werkzaamheden. Voor het onderdeel Veilig Thuis geldt dat door de toegenomen alertheid van onder meer de politie, in de hele regio Haaglanden een toenemend aantal gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling gemeld wordt bij Veilig Thuis. Deze trend heeft zich in 2017 al voorgedaan en zet nu in 2018 door. Dit is een positief maatschappelijk resultaat voor Haaglanden, maar het gaat ook gepaard met een toename van de gevraagde inzet van Veilig Thuis (€21.000 - programma 6). Voor het onderdeel GGD geldt dat intensivering van wettelijke taken leidt tot extra uitgaven op het gebied van Antibiotica resistentie aanpak, crisis- en evenementen management, TBC bestrijding en toezicht op de kinderopvang (€18.000 - programma 7).

13. Kinderopvang in schoolgebouwen

De gemeente mag geen huur meer in rekening brengen aan de kinderopvanginstellingen in schoolgebouwen.

14. Dakreparatie "De Vliethof" pand van Hubertus-Brandaan

Ten gevolge van een constructiefout (van vóór de overdracht van het pand aan waterscoutvereniging Hubertus-Brandaan), lekt het dak al enige jaren, leidend tot overlast en vervolgschades. Hubertus-Brandaan deed met juridisch adviseurs langdurig pogingen de kosten van dakherstel te verhalen op de aannemer, zonder succes. Daarop verzocht Hubertus-Brandaan de gemeente bij te dragen in de kosten voor het dakherstel. In de begroting 2018 is met deze bijdrage geen rekening gehouden.

15. Aanpak Huiselijk geweld/Veilig Verder Team

Sinds enkele jaren wordt er in Leidschendam-Voorburg gewerkt met een Veilig Verder Team. Dit is een multidisciplinaire, systeemgerichte nul tot honderd aanpak voor Huiselijk Geweld casuïstiek. Hierbij werken verschillende professionals volgens de signs of safety methode samen met de cliënten en het netwerk aan een veilige toekomst. Gebleken is dat instanties MEE (voor Licht Verstandelijke Beperkingen) en Kwadraad (maatschappelijk werk) onmisbaar zijn voor het slagen van de aanpak. Het voortbestaan van deze aanpak is zowel vanuit het oogpunt van de inwoners als vanuit financieel oogpunt wenselijk. De trajecten zijn intensiever en daardoor korter. De screening is breder en daardoor effectiever. Er zijn minder overdrachtsmomenten en daarnaast wordt er minder vaak doorverwezen naar geïndiceerde hulp en wordt verdere escalatie effectief voorkomen. Vroegsignalering wordt binnen Multidisciplinaire teams in LV bevorderd waardoor de inzet van preventieve interventies stijgt. Daarnaast stijgt nog altijd het aantal meldingen vanuit Veilig Thuis (zie ook Veilig Thuis hierboven). Om een goed en effectief alternatief te blijven bieden voor geïndiceerde hulp is het van belang dat het Veilig Verder Team haar werk kan blijven doen. Zoals in het overdrachtdossier vermeldt staat, zullen huidige budgetten niet toereikend zijn. De raad zal vanaf 2019 gevraagd worden structureel extra middelen beschikbaar te stellen voor deze aanpak. De eerste helft van 2018 is bekostigd uit het innovatiebudget jeugd, voor de tweede helft van 2018 bieden de bestaande budgetten geen ruimte meer. Het betreft € 72.000 euro, conform de subsidieaanvraag van MEE en Kwadraad.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

	Onderwerpen Volksgezondheid en milieu	Meevaller	Tegenvaller
1	Lokale volksgezondheid (GGD lokale taken)		70.000
2	Gemeenschappelijke Regeling GGD & Veilig Thuis		18.000
3	Vervallen opbrengsten leges bodemloket		20.000
4	Extra kosten inzake bodemsanering aan de Broeksloot		35.000
5	Extra kosten ongediertebestrijding		10.000
6	Gemeenschappelijke regeling Avalax	497.868	548.760
	Totaal Volksgezondheid en milieu	497.868	701.760

Toelichting:

1. Lokale volksgezondheid (GGD lokale taken)

In 2017 heeft een herijking van de gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden plaatsgevonden, ondermeer omdat ook Veilig Thuis toegevoegd is aan de regeling. Er is een scherpere splitsing gemaakt tussen wettelijke taken die door alle gemeenten in de gemeenschappelijke regeling worden afgenomen en lokale taken die niet ondergebracht zijn in de gemeenschappelijke regeling maar wel uitgevoerd worden door de GGD. Het product openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) waar het meldpunt bezorgd onder valt en schoolgezondheidsbevordering wordt nu lokaal afgenomen bij de GGD. De GGD heeft de kostendekkendheid van de tarieven van de lokale producten opnieuw

bepaald. Bij de producten OGGZ en schoolgezondheidsbevordering ontstaat hierdoor een tegenvaller van circa €70.000. Deze tegenvaller werkt structureel door in de meerjarenbegroting.

2. Gemeenschappelijke Regeling GGD & Veilig Thuis

Ter voorbereiding op het opstellen van de begroting Gemeenschappelijke Regeling 2019 GGD en VT Haaglanden is in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 februari 2018 de Voorjaarsbrief Begroting 2019 besproken. De ontwikkelingen/uitgangspunten zullen, hoewel opgesteld voor de begroting van 2019, reeds in 2018 effect hebben op de door GGD en VT Haaglanden uitgevoerde werkzaamheden. Voor het onderdeel Veilig Thuis geldt dat door de toegenomen alertheid van onder meer de politie, in de hele regio Haaglanden een toenemend aantal gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling gemeld wordt bij Veilig Thuis. Deze trend heeft zich in 2017 al voorgedaan en zet nu in 2018 door. Dit is een positief maatschappelijk resultaat voor Haaglanden, maar het gaat ook gepaard met een toename van de gevraagde inzet van Veilig Thuis (€21.000 - programma 6) Voor het onderdeel GGD geldt dat intensivering van wettelijke taken leidt tot extra uitgaven op het gebied van Antibiotica resistentie aanpak, crisis- en evenementen management, TBC bestrijding en toezicht op de kinderopvang (€18.000 - programma 7)

3. Vervallen opbrengsten leges bodemloket

Voor het bodemloket is er sprake van een sterk teruggelopen aantal verzoeken bodeminformatie en daarmee ook opbrengst leges voor die informatieverzoeken. Dit wordt veroorzaakt door de toename van beschikbaarheid van gratis informatie bij andere organisaties (o.a. ODH en Bodemloket.nl).

4. Extra kosten inzake bodemsanering aan de Broeksloot

Als gevolg van werkzaamheden van Hoogheemraadschap Delfland langs de Broeksloot wordt de gemeente alsnog geconfronteerd met bodemsaneringskosten ondanks eerdere resultaten uit het bodemsaneringsonderzoek. De gemeente is eigenaar van de grond en daarmee aansprakelijk voor de kosten.

5. Extra kosten ongediëtebestrijding

Voor de adequate extra ongediëte bestrijding in een tweetal wijken is extra budget nodig.

6. Gemeenschappelijke regeling Avalex

De jaarrekening 2017 van Avalex sluit met een positief resultaat van afgerond € 1,8 mln. Ten aanzien van dit resultaat heeft het bestuur van Avalex besloten om in totaal € 849.000 terug te geven aan de gemeenten. Voor Leidschendam-Voorburg komt dit neer op een bedrag van € 203.760. Via een afzonderlijk raadsvoorstel wordt de raad geadviseerd om dit bedrag toe te voegen aan de voorziening Afval. In deze 1^e tussentijdse rapportage 2018 vindt de financiële verwerking van het afzonderlijke raadsvoorstel plaats.

Via hetzelfde raadsvoorstel zoals hierboven genoemd wordt de raad geadviseerd om de financiële gevolgen van de gewijzigde begroting 2018 van Avalex, via de 1^e tussentijdse rapportage 2018, in de begroting van Leidschendam-Voorburg te verwerken. In vergelijking met de primaire begroting 2018 van Avalex, stijgt de gewijzigde begroting met afgerond € 1 mln. Hiervan komt € 345.000 ten laste van onze gemeente. De toename van de bijdrage wordt voor € 294.108 gedekt uit de voorziening Afval en voor € 50.892 gedekt uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

In het afzonderlijke raadsvoorstel is melding gemaakt van het verzoek van de gemeente Delft om ook de kosten voor grensoverschrijdende routes in de gewijzigde begroting 2018 direct (i.p.v. indirect) aan

de gemeenten toe te rekenen. Bij het direct toerekenen van deze kosten zal Leidschendam-Voorburg geconfronteerd worden met € 142.369 aan extra kosten. Omdat het bestuur van Avalax over dit verzoek later dit jaar nog een besluit moet nemen, dat unaniem moet zijn om doorgevoerd te kunnen worden, worden deze financiële gevolgen vooralsnog als risico gezien.

Programma 8. Bouwen en wonen (VHROSV)

	Onderwerpen VHROSV	Meevaller	Tegenvaller
1	Huisvestingsvergunningen		11.123
2	Bouwleges		363.276
3	Verhuizen woonboten		55.000
4	Minder inkomsten uit ruimtelijke initiatieven van derden		150.000
5	Woonwagenstandplaats		6.000
6	Extra inzet adviesaanvragen bouwplannen en andere initiatieven		50.000
	Totaal VHROSV		635.399

Toelichting:

1. Huisvestingsvergunningen

Deze opbrengsten worden op € 1.500 na niet meer gerealiseerd omdat de taak is uitbesteed aan woningcorporaties. Bedrag van € 1.500 dat resteert zijn de opbrengsten van de woningvergunningen particuliere verhuur.

2. Bouwleges

Doordat de realisatie van een aantal projecten is vertraagd zal de daadwerkelijke realisatie van de uitgifte van bouwvergunningen naar latere jaren doorschuiven.

3. Verhuizen woonboten

De verhuizing van de woonboten ten behoeve van de werkzaamheden Leidschendam Centrum is doorgeschoven naar 2018 vanwege complicaties met betrekking tot het takelen van de woonboten. Helaas blijkt dat de woonboten een dusdanig dunne stalen bewapening in de betonbak hebben, dat deze het eigen gewicht van de boten niet kunnen dragen. Om het takelen toch mogelijk te maken is een bijzondere constructie nodig die extra geld kost.

4. Minder inkomsten uit ruimtelijke initiatieven van derden

Het budget dat diende als extra impuls voor ruimtelijke initiatieven wordt niet goed gemaakt door inkomsten uit initiatieven van derden (kostenverhaal).

5. Woonwagenstandplaats

In 2017 is besloten om te stoppen met de inhuur van het Bedrijf Nijbod voor de ondersteuning van het beheer van de woonwagenstandplaats. Er is daarom geen budget meer opgenomen in de begroting 2018. Uit het contract met Nijbod blijkt echter dat de dienstverlening ook in 2018 nog doorloopt.

6. Extra inzet adviesaanvragen bouwplannen en andere initiatieven

Er is sprake van substantieel meer adviesaanvragen, waarbij de bouwplannen en andere initiatieven niet in overeenstemming zijn met het geldende bestemmingsplan. Deze adviesaanvragen vragen meer voorbereiding en leiden niet in alle gevallen tot inkomsten uit kostenverhaal. Er is meer inzet nodig om deze vragen te beantwoorden.

Nog te realiseren incidentele activiteiten uit 2017

Onderstaande activiteiten worden "overgeheveld" van 2017 naar 2018. Deze incidentele activiteiten uit 2017 zijn (nog) niet of niet helemaal uitgevoerd.

	Onderwerpen	Programma	Bedrag
1	Robot Elvie	T0	19.000
2	Servicepunt Voorburg	T0	32.245
3	Stadstuin Rusthout	T0	-16.500
4	Kentekenregistratie Huygenskwartier	T2	45.000
5	Economische agenda centrummanagement	T3	15.000
6	Economische agenda promotieplan	T3	25.000
7	Economische agenda ruimte voor bedrijvigheid	T3	13.000
8	Evenementen	T3	50.000
9	Huygenskwartier	T3	38.000
10	motie Damplein en Damlaan	T3	54.950
11	Landschapstafel Duin, Horst en Weide	T5	80.000
12	Leidsenhage/Groot Zijdepark	T5	25.000
13	Project groenzone Heuvelweg	T5	100.000
14	Vervanging speeltoestellen speeltuinvereniging Rozenlaan	T5	75.000
15	Armoedebestrijding Kinderen	T6	100.000
16	Bewonersinitiatieven	T6	55.000
17	Erfpacht stadstuin Rusthout	T6	71.500
18	Harmonisatie Kinderopvang & peuterspeelzaalwerk	T6	74.955
19	Innovatiebudget WMO	T6	45.000
20	LHBT budget	T6	30.000
21	Participatie & Integratie statushouders	T6	300.000
22	Sociale kaart	T6	50.000
23	Versterken aanpak dementie	T6	70.000
24	Project omgekeerd inzamelen	T7	130.000
25	Implementatie omgevingswet	T8	112.000

26	Juridische ondersteuning en advisering Leidschendam Centrum	T8	36.710
27	Parkeerterrein Venestraat	T8	131.283
28	Planschade Damcentrum	T8	150.000
29	Stadstuin Rusthout	T8	-55.000
30	Stedelijke vernieuwing de Heuvel	T8	165.000
31	Verhuizing woonboten	T8	-35.000
32	Vorbereidingskosten business case sociale woningbouw	T8	35.000
	Totaal		2.022.143

De overheveling van 2017 naar 2018 geschiedt budgettair neutraal. De kosten van de activiteiten worden gedekt door onttrekkingen aan de algemene reserve vrij besteedbaar, een bestemmingsreserve of voorziening, te weten:

	Reserve/voorziening	Bedrag
1	Algemene reserve vrij besteedbaar	1.563.360
2	Voorziening afvalstoffenheffing	130.000
3	Reserve incidentele kosten	32.500
4	Reserve stedelijke vernieuwing	296.283
	Totaal	2.022.143

Toelichting:

1. Robot Elvie

De proef met de robot Elvie loopt nog door in 2018 en momenteel vindt er een evaluatie over het gebruik van de robot plaats. Hierdoor zijn er in 2018 nog kosten aan de pilot verbonden. Het eenmalige budget voor 2017 bedraagt € 59.000. Hiervan is € 40.000 besteed. Aangezien er over 2017 voor deze pilot nog budget over is kan dit voor de dekking van de kosten in 2018 ingezet worden.

2. Servicepunt Voorburg

In 2017 is er voor onderzoek en evaluatie van deze pilot € 48.000 beschikbaar gesteld bij de 1e Turap. Voor een gedeelte van het onderzoek is in 2017 € 12.755 uitgegeven. Van het eenmalige budget van € 48.000 resteert dus nog € 35.245. Het onderzoek en de pilot worden in 2018 afgerond en brengen dan nog kosten met zich mee.

3. Stadstuin Rusthout

Voor de overdracht opstallen en vestiging recht van erfpacht stadstuin Rusthout wordt een subsidie verstrekt aan de stichting Rusthout. De overdracht heeft in 2017 nog niet kunnen plaatsvinden. Na overdracht zal de koopsom voor de opstallen en de afkoop van de erfpacht aan de algemene reserve worden toegevoegd.

4. Kentekenregistratie Huygenskwartier

In het vierde kwartaal 2017 is gestart met de invoering van kentekenregistratie in het Huygenskwartier. Dit project zal in 2018 worden afgerond. Het restant budget is nodig in 2018 om het project te kunnen afronden.

5. Economische agenda centrummanagement

Het opstellen van het uitvoeringsplan versterking van het winkelgebied Julianabaan, als onderdeel van de economische agenda, is gefaseerd.

6. Economische agenda promotieplan

Het promotieplan, een van de acties uit het uitvoeringsprogramma economische agenda, is in de tweede helft van 2017 gestart, maar loopt door in 2018.

7. Economische agenda ruimte voor bedrijvigheid

In het kader van het speerpunt ruimte voor bedrijvigheid en stimuleren levendige leefomgeving uit de economische agenda wordt een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar de economische potentie van kantoorlocaties in onze gemeente.

8. Evenementen

Het Corbulojaar en de uitvoering van verbeterkansen voor evenementenlocaties (als onderdeel van de economische agenda) zijn doorgeschoven naar 2018.

9. Huygenskwartier

Voor 2017 en 2018 ligt de focus op marketing communicatie, evenementen, (verkeers)maatregelen, en versterken ondernemerschap. Dit loopt door in 2018.

10. motie Damplein en Damlaan

Ten behoeve van de uitvoering van de motie om voorstellen en ideeën te ontwikkelen voor het Damplein en Damlaan ter bevordering van de levendigheid en het ondernemersklimaat is sprake van een aangepaste fasering. De uitvoering is in 2017 gestart met een marketing communicatieplan. Vervolgens is er gestart met de uitrol daarvan, wat nog doorloopt in 2018.

11. Landschapstafel Duin, Horst en Weide

In 2017 zijn de groenprojecten in het kader van de Landschapstafel Duin, Horst en Weide geactualiseerd. Een deel van de activiteiten zal in 2018 worden uitgevoerd.

12. Leidsenhage/Groot Zijdepark

Het restantbudget 2017 m.b.t. het project Leidsenhage is in 2018 nog nodig voor het realiseren van een aantal aanpassingen in het schetsontwerp van het Groot Zijdepark

13. Project groenzone Heuvelweg

Het project groenzone Heuvelweg loopt door in 2018. De aanbesteding en uitvoering van dit project, en daarmee ook het grootste deel van de kosten, vallen in 2018.

14. Vervanging speeltoestellen speeltuinvereniging Rozenlaan

Bij de tweede tussentijdse rapportage 2017 is een bedrag opgenomen voor de vervanging van de speeltoestellen van de speeltuinvereniging aan de Rozenlaan 16A. De werkzaamheden lopen door in 2018.

15. Armoedebestrijding Kinderen

In 2017 is, als uitkomst van de sociale conferentie, besloten de kindregelingen te verruimen. Hierdoor wordt een piek verwacht in aanvragen voor computers en tablets. In de jaarrekening 2017 is reeds aangekondigd dat de restant middelen 2018 (Klijnsmagelden) zullen worden ingezet om deze incidentele piek op te vangen.

16. Bewonersinitiatieven

Het budget voor bewonersinitiatieven (onderdeel van speerpunt 'Uitvoering geven aan de nieuwe wijk- en buurtgerichte aanpak') is niet geheel tot besteding gekomen, de afspraak is dat het 2 jaar beschikbaar blijft. Hiervan is € 5.000 ten behoeve van Vlietwensen en € 50.000 voor de uitvoering van de motie 2028041 Zorg in Schakenbosch.

17. Erfpacht stadstuin Rusthout

Voor de overdracht opstellen en vestiging recht van erfpacht stadstuin Rusthout wordt een subsidie verstrekt aan de stichting Rusthout. De overdracht heeft in 2017 nog niet kunnen plaatsvinden. De middelen die hiervoor door de raad bestemd zijn, worden overgeheveld naar 2018.

18. Harmonisatie Kinderopvang & peuterspeelzaalwerk

Per 1 januari 2018 is de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk in werking getreden. Met deze wet worden de wettelijke kwaliteitseisen voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk gelijkgesteld en het peuterspeelzaalwerk onder de kinderopvangtoeslag gebracht. In het harmonisatievoorstel dat in 2017 door de raad is vastgesteld, is besloten om de incidentele kosten van de overgangsregeling 2018 te dekken uit de restant middelen kinderopvang 2017.

19. Innovatiebudget WMO

Het innovatiebudget voor 2017 is niet volledig ingezet. Dit budget zal in 2018 worden aangewend ten behoeve van kwaliteitsverbeteringen.

20. LHBT budget

In 2017 was €50.000 beschikbaar voor het activeren van het LHBT beleid. Een bedrag van € 30.000 is in 2017 niet tot besteding gekomen. Met dit budget kunnen de activiteiten vanuit 2017 doorgezet

worden in 2018. Denk aan de Coming Out Dag, de Tour d'Amour, de activiteiten vanuit Sport en Welzijn en de activiteiten voor de roze ouderen van Woej.

21. Participatie & Integratie statushouders

In 2017 heeft de gemeente de taakstelling voor het huisvesten van statushouders gehaald (inclusief de achterstand van 2016). Bij de september- en decembercirculaire 2017 zijn voor deze doelgroep middelen ontvangen (€300.000) die nog niet aan deze doelgroep zijn besteed. De kosten voor het participeren en integreren van de groep statushouders die in het tweede halfjaar is ingestroomd worden namelijk pas in 2018 gemaakt. De middelen worden besteed aan intake gesprekken met werkconsulenten, re-integratie & participatietrajecten, tolken en gezondheidsmaatregelen.

22. Sociale kaart

Het project Sociale kaart in het kader van Preventieve schuldhulpverlening wordt uitgevoerd in 2018 doordat er door het betrekken van maatschappelijke partners sprake is van een langere doorlooptijd. In de jaarrekening is eerder aangekondigd dat de restant middelen uit 2017 voor de Sociale kaart in 2018 benodigd zijn om het project af te ronden.

23. Versterken aanpak dementie

Het doel van het project verlengde ketenzorg dementie is adequate hulp - en zorgverlening bieden aan inwoners in het voorstadium van dementie en hun directe leefomgeving. Momenteel wordt de uitwerking van de aanpak vormgegeven samen met de formele en informele partners om kwetsbare ouderen en hun mantelzorgers te ondersteunen. De vorming van de projectgroep ketenpartners dementie heeft in 2017 meer tijd gekost dan verwacht. Hierdoor was het niet mogelijk de beschikbare middelen in 2017 in te zetten en is in de jaarrekening 2017 aangegeven dat de restant middelen in 2018 zullen worden ingezet.

24. Project omgekeerd inzamelen

Door de eerdere vertraging in het besluitvormingsproces zijn de geplande aanpassingen in de openbare ruimte van diverse wijken vertraagd. Het restantbudget van 2017 is derhalve nodig om de in 2017 geplande werkzaamheden in 2018 uit te voeren.

25. Implementatie omgevingswet

De digitaliseringsopgave is voor een deel gefaseerd naar 2018. In 2017 lag de prioriteit bij het zaakgericht werken, waardoor nog niet alle gegevens zijn ontsloten op de kaart en ook de ICT-ondersteuning van de pilots pas vanaf 2018 plaatsvindt.

26. Juridische ondersteuning en advisering Leidschendam Centrum

De grondexploitatie die de Gemeente met de VOF Leidschendam-Centrum heeft loopt door tot 2021. Hiervoor zijn nog kosten te maken voor advies en juridische ondersteuning. Het eerder beschikbaar gestelde budget voor dit project is daarom nog steeds noodzakelijk.

27. Parkeerterrein Venestraat

Voor het realiseren van een parkeerterrein aan de Venestraat blijft het resterende budget van 2017 nodig. Het proces van overname van diverse percelen ten behoeve van de aanleg van het parkeerterrein is momenteel in volle gang. Na overeenstemming kan worden aangevangen met het

ontwerp inrichtingsplan voor het parkeerterrein en de ontsluiting daarvan.

28. Planschade Damcentrum

Het budget planschade Damcentrum is een incidenteel budget ter dekking van planschadeclaims. In 2017 zijn er geen verzoeken ingediend. Het budget moet wel beschikbaar blijven voor mogelijke toekomstige claims in het kader van de ontwikkelingen rondom Leidschendam Centrum.

29. Stadstuin Rusthout

Voor de overdracht opstallen en vestiging recht van erfpacht stadstuin Rusthout wordt een subsidie verstrekt aan de stichting Rusthout. De overdracht heeft in 2017 nog niet kunnen plaatsvinden. Na overdracht zal de koopsom voor de opstallen en de afkoop van de erfpacht aan de algemene reserve worden toegevoegd.

30. Stedelijke vernieuwing de Heuvel

Ten behoeve van de afronding van het project de Heuvel moet het restantbudget van 2017 worden overgeheveld. De herinrichting van het president Kennedyplein zal in april volledig afgerond zijn (weersafhankelijk).

31. Verhuizing woonboten

De verhuizing van de woonboten ten behoeve van de werkzaamheden Leidschendam Centrum is doorgeschoven naar 2018. Aangezien een deel van de kosten wordt vergoed vanuit de VOF Leidschendam Centrum moeten zowel de resterende lasten als baten worden overgeheveld.

32. Vorbereidingskosten business case sociale woningbouw

In 2016 is voor de business case Sociale Woningbouw €150.000 aan voorbereidings- begeleidings- en onderzoekskosten beschikbaar gesteld door de Raad. Het restantbudget wordt in 2018 besteed aan onder meer onderzoeken naar verkeersdoorstroming en milieuhinder ten behoeve van de planfase van sociale woningbouwlocatie De Star.

Budgettair neutrale ontwikkelingen

In dit hoofdstuk zijn de budgettair neutrale ontwikkelingen opgenomen. Deze hebben geen invloed op het begrotingsresultaat en hebben meestal betrekking op het overbrengen van ramingen naar de juiste taakvelden en/of programma's. De posten zijn in onderstaande tabel per programma weergegeven en worden vervolgens toegelicht.

Onderwerp	Voordeel	Nadeel
T0 Bestuur en Ondersteuning		
1. Maatschappelijke begeleiding statushouders	150.000	
2. Budget Strategische Personeelsplanning	300.000	300.000
3. Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds	29.000	29.000
4. Inkoopadviseurs (2 fte)	38.594	160.760
5. Opleidingsplan 2018	98.432	89.472
6. Beleggen van milieutaken bij de ODH.	327.107	10.939
7. Glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd.	17.934	
8. Materieel budget omzetten naar formatie		35.000
Totaal Bestuur en Ondersteuning	961.067	625.171

T1 Veiligheid		
9. Inkoopadviseurs (2 fte)	1.979	
10. Opleidingsplan 2018		8.960
11. Glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd.	13	
Totaal Veiligheid	1.992	8.960

T2 Verkeer en Vervoer		
12. Inkoopadviseurs (2 fte)	29.931	
13. Gemeentelijke VRI's aansluiten op netwerksysteem provincie	135.000	135.000
14. Terugzetten budget onderhoud pollers	26.000	26.000
15. Overhevelen budget naar ander taakveld		25.000
Totaal Verkeer en Vervoer	190.931	186.000

T3 Economie		
16. Inkoopadviseurs (2 fte)	2.375	
17. Glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd.	33	
Totaal Economie	2.408	

T4 Onderwijs		
18. Onderwijsachterstandenbeleid	26.964	26.964
19. Inkoopadviseurs (2 fte)	1.405	
20. Glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd.	29.380	
Totaal Onderwijs	57.749	26.964

T5 Sport, cultuur en recreatie		
21. Inkoopadviseurs (2 fte)	37.780	
22. Glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd.	9.577	60.000
23. Project snippergroen	151.300	151.300
Totaal Sport, cultuur en recreatie	198.657	211.300

T6 Sociaal domein		
24. Wijziging taakveld	1.379.706	1.379.706
25. Maatschappelijke begeleiding statushouders		150.000
26. Gemeenschappelijke Regeling GGD	380.000	463.000
27. Inkoopadviseurs (2 fte)	32.530	
28. Glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd.	2.300	
Totaal Sociaal domein	1.794.536	1.992.706

T7 Volksgezondheid en milieu		
29. Gemeenschappelijke Regeling GGD	131.000	48.000
30. Inkoopadviseurs (2 fte)	8.816	
31. Beleggen van milieutaken bij de ODH.	7.000	323.168
32. Glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd.	763	

33. Subsidie innovatieve aanpakken energietransitie wijk Essesteijn	95.920	95.920
Totaal Volksgezondheid en milieu	243.499	467.088

T8 VHROSV		
34. Inkoopadviseurs (2 fte)	7.350	
35. Materieel budget omzetten naar formatie	35.000	
36. Overhevelen budget naar ander taakveld	25.000	
Totaal VHROSV	67.350	

Totaal	3.518.189	3.518.189
---------------	------------------	------------------

Toelichting:

Maatschappelijke begeleiding statushouders (1 en 25)

Dit betreft de middelen die de gemeente ontvangt voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders (de zogenaamde RMBA middelen). Per oktober 2017 zijn deze middelen toegevoegd aan het gemeentefonds (voorheen via het COA). Deze middelen en de bijbehorende lasten zijn nog niet opgenomen in het de begroting van Leidschendam-Voorburg.

Budget Strategische Personeelsplanning (2)

Het budget Strategische Personeelsplanning wordt overgebracht naar het juiste taakveld.

Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds (3)

De bijdrage aan De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds (A&O fonds) moet vanaf 2018 door de gemeente zelf worden betaald. Als compensatie voor deze hogere last ontvangt de gemeente een hogere algemene uitkering voor dit bedrag.

Inkoopadviseurs (2 fte) (4, 9, 12, 16, 19, 21, 27, 30 en 34)

Om het hoofd te kunnen bieden aan de toegenomen complexiteit van de aanbestedingstrajecten is het centrale inkoopteam versterkt met twee inkoopadviseurs. Door het centraliseren van de inkoopfunctie wordt efficiënter gewerkt. De kosten van de inkoopadviseurs worden gedekt binnen de beschikbare budgetten voor inkoop en aanbestedingen.

Opleidingsplan 2018 (5 en 10)

Het opleidingsplan 2018 is geactualiseerd. Binnen het beschikbare totaalbudget vinden er verschuivingen plaats.

Beleggen van milieutaken bij de ODH (6 en 31)

Het college heeft definitief besloten om milieutaken bij de Omgevingsdienst Haaglanden te beleggen. Het structurele effect wordt bij begroting 2019 verwerkt.

Glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd (7, 11, 17, 20, 22, 28 en 32).

In 2017 zijn de glasverzekeringen per 1 januari 2018 opgezegd en is de gemeente eigen risicodragers voor glasschades. De besparing van € 60.000 is in de begroting 2018 op één taakveld geraamd. De verzamelpost wordt nu over de afzonderlijke juiste taakvelden verdeeld.

Materieel budget omzetten naar formatie (8 en 35)

Ter dekking van planning en control werkzaamheden wordt incidenteel materieel budget omgezet naar personeelsbudget.

Gemeentelijke VRI's aansluiten op netwerksysteem provincie (13)

Het aansluiten van de gemeentelijke verkeersregelininstallaties op het netwerksysteem (NMS) van de Provincie Zuid-Holland is gefaseerd doordat één VRI pas in 2018 wordt vervangen. De afrekening van de subsidie kan pas plaatsvinden als het gehele project is afgerond.

Terugzetten budget onderhoud pollers (14)

In het kader van de kentekenregistratie Huygenskwartier is het budget voor het onderhoud van de pollers al overgeheveld ten behoeve van het onderhoud van het camerasysteem. Dit was te voorbarig. De pollers zullen pas na evaluatie van het camerasysteem worden verwijderd. Tot die tijd blijft het jaarlijks onderhoud ten behoeve van het goed functioneren noodzakelijk.

Overhevelen budget naar ander taakveld (15 en 36)

Vorig jaar is een budget gefaseerd t.b.v. van het aanleggen van een passantensteiger ter hoogte van Park Hoekenburg. Dit budget moet worden overgeheveld naar het taakveld recreatieve havens.

Onderwijsachterstandenbeleid (18)

Dit betreft de specifieke uitkering ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal. Jaarlijks wordt de gemeentelijke begroting Onderwijs achterstandenbeleid (OAB) aangepast aan de rijksbijdrage OAB. Het betreft een toename van de rijksbijdrage van €26.964.

Project snippergroen (23)

Conform eerdere besluitvorming worden voor het project snippergroen de verwachte lasten en baten in de begroting opgenomen.

Wijziging taakveld (24)

De budgetten voor preventie jeugd en innovatie jeugd worden verplaatst van taakveld 6.72 (Maatwerk dienstverlening 18-) naar taakveld 6.1 (Samenkracht en burgerparticipatie) zodat er aansluiting is met informatie voor derden voorschriften.

Gemeenschappelijke Regeling GGD (26 en 29)

Op basis van de vastgestelde begroting 2018 van de GGD en Veilig Thuis zijn de middelen herverdeeld over de juiste taakvelden.

Subsidie innovatieve aanpakken energietransitie wijk Essesteijn (33)

De gemeente heeft een subsidie ontvangen voor innovatieve aanpakken energietransitie in de wijk

Essesteijn. Met deze subsidie worden enkele procesbegeleiders energietransitie ingehuurd en wordt de digitale huissleutel van Woonconnect ontwikkeld.

Investeringsplan

In de 1e tussentijdse rapportage 2018 worden de afwijkingen van niet of later realiseren van investeringen betreffende het jaar 2018 gemeld. Het investeringsplan 2018 bevat de investeringskredieten 2018 van de Programmabegroting 2018-2021, de uit de jaarrekening 2017 overlopende investeringskredieten en de kredieten voor investeringen die door de raad beschikbaar zijn gesteld in de periode november 2017 tot en met april 2018. Tenslotte wordt voorgesteld een aantal bestaande kredieten te verhogen en nieuwe kredieten beschikbaar te stellen.

Investeringsplan 2018	Uitgaven	Inkomsten
1. Primitieve Begroting 2018-2021	€ 37.228	€ 2.191
2. Investeringskredieten 2018 van de Programmabegroting 2018-2021, de uit de jaarrekening 2017 overlopende investeringskredieten en de kredieten voor investeringen die door de raad beschikbaar zijn gesteld in de periode november 2017 tot en met april 2018.	€ 11.211	€ 1.147
Subtotaal investeringsplan 2018 na jaarstukken 2017	€ 48.439	€ 3.338
3. Extra middelen Kulturhus	€ 560	-
4. Hockeyvelden Duivesteijn (begrotingswijziging)	€ 415	-
5. Vergroten speelplein basisschool De Dijksebloem (motie)	€ 58	-
6. Aanleg tijdelijk rugbyveld "De Star" (motie)	€ 176	-
7. Voorterrein oude begraafplaats Voorburg (begrotingswijziging)	€ 50	-
Subtotaal investeringsplan 2018 na begrotingswijzigingen / motie	€ 49.698	€ 3.338
8. Mutaties 1e tussentijdse rapportage 2018		
a. Investeringskredieten gefaseerd over de jaren 2019-2022	- € 10.057	€ 607
b. Nieuwe of aanvullende investeringen	€ 413	-
c. Vervallen investeringen	- € 350	-
Totale actueel investeringsplan 2018	€ 39.704	€ 3.945

(bedragen x € 1.000)

Bij het samenstellen van de jaarstukken 2017 is voor een bedrag van € 11,2 miljoen aan restantkredieten overgeheveld van 2017 naar 2018. Dit betreft vooral meerjarige projecten, zoals project Bereikbaarheid Stompwijk, project De Rietvink, project Waterspoorpark 't Loo en de uitvoering van het Verkeers- en vervoersplan.

Voor het opstellen van de 1e Tussentijdse Rapportage 2018 zijn de investeringen opnieuw beoordeeld op planning en uitgaven. Op basis daarvan zijn investeringsuitgaven gefaseerd over 2019-2020 voor een bedrag van € 10,1 miljoen. Het zijn onder andere de volgende investeringen die zijn aangepast:

- Het integraal huisvestingsplan primair onderwijs is voor een bedrag van € 1,8 miljoen gefaseerd over de jaren 2019 en 2020.
- Het krediet van de verkeersregelininstallaties wordt voor € 0,2 miljoen gefaseerd naar 2019.
- De investeringen voor vervanging van riolering zijn voor € 3,4 miljoen doorgeschoven naar 2019 en 2020.
- Het project Bereikbaarheid Stompwijk is voor een bedrag van € 5,4 miljoen doorgeschoven naar 2019 en 2020.

- Het investeringskrediet de Verlengde Velostrada wordt voor het grootste deel in 2018 gerealiseerd. Zowel de geraamde uitgaven als inkomsten van circa € 0,6 miljoen worden vanuit 2019 en 2020 terug gefaseerd naar 2018.

Er wordt een bedrag van in totaal € 0,4 miljoen aan nieuwe investeringen opgevoerd. Alle onderwijskredieten zijn opgehoogd met de VNG Index normbedragen onderwijshuisvesting 2018, conform de verordening onderwijshuisvesting (8,5%).

Daarnaast komen investeringsuitgaven van in totaal € 0,35 miljoen te vervallen. Het gaat om de aframing van de investeringen op openbare verlichtingsarmaturen en lichtmasten die op basis van het uitvoeringsplan 2018 gedeeltelijk kunnen vrij vallen.

De verwachte ontwikkelingen van de kapitaallasten in 2018 worden meegenomen in de 2e tussentijdse rapportage 2018. De financiële effecten van de fasering van de diverse investeringen zullen meegenomen worden in de Programmabegroting 2019-2022.

Financiële positie

De uitgangspositie voor de 1e tussentijdse rapportage 2018 is de uitkomst van de Programmabegroting 2018-2021 en de financiële gevolgen van de raadsbesluiten, die in de periode november 2017 tot en met april 2018 zijn genomen. De uitgangspositie 2018 is opgenomen in onderstaande tabel.

Uitgangspositie	2018
Originele begroting 2018	467.000
Nota van Wijziging (Begr. 2018)	3.000
Mee- en tegenvallers	-4.353.246
Voorlopig begrotingsresultaat 2018	-3.883.246

Na de vaststelling van de Programmabegroting 2018-2021 zijn mee- en tegenvallers ontstaan. Mee- en tegenvallers in 2018 worden in principe in eerste instantie alleen gemeld en nog niet door middel van een begrotingswijziging in de lopende begroting verwerkt. De reden hiervoor is gelegen in de onzekerheden die kunnen gelden rondom de meevallers en de sturingsmogelijkheden die er nog zijn om tegenvallers te beperken. Bij de 2e tussentijdse rapportage 2018 worden de mee- en tegenvallers die dan bekend zijn door middel van een begrotingswijziging in de gemeentebegroting 2018 verwerkt.

De uitkomsten in de hoofdstukken "Mee- en tegenvallers" en "Nog te realiseren activiteiten uit 2017" hebben invloed op de omvang van de algemene reserve vrij besteedbaar. De effecten zijn verwerkt in de onderstaande tabel.

Algemene reserve vrij besteedbaar	2018
Stand per 1 januari (2018 is jaarrekening 31-12-2017)	51.338
Mutaties:	
1. Ramingen in programmabegroting 2018-2021	-3.876
2. Begrotingsresultaat 2018 (na Nota van wijziging 2018-2021)	470
3. Budgetoverheveling van 2017 naar 2018 (nota van wijziging 2018)	-1.185
4. Rekeningsresultaat 2017	-1.235
5. 1e tussentijdse rapportage 2018 "mee- en tegenvallers"	-4.353
6. 1e tussentijdse rapportage 2018 "activiteiten uit 2017"	-1.563
7. Verliesvoorziening grondexploitatie Rijnlandlaan (na amendement)	-432
Stand per 31 december	<u>39.164</u>

Bedragen x € 1.000